

A. Spiničić - J. Luzer

ENGLESKI U BRODOSTROJARSKIM KOMUNIKACIJAMA

Izdavačka kuća Adamić i Visoka pomorska škola u Rijeci obogatili su svoja izdanja još jednom vrijednom knjigom izdanom 1999. godine pod nazivom *Engleski u brodstrojarskim komunikacijama* dvaju istaknutih i iskusnih autora – mr. sc. Arisa Spiničića i prof. Josipa Luzera.

U ovaj rad autori su uložili svoje golemo domaće i međunarodno iskustvo u poznavanju potreba korisnika priručnika ovakve vrste, vlastito poznavanje brodstrojarsstva i tehničkih znanosti, posebice primjene tih znanja u svakodnevnom upravljanju i održavanju brodskih pogonskih i drugih strojeva i sustava te komplementarnih i primjenjivih znanosti (elektrotehnike, automatike, hidraulike, elektronike, računarstva, informacijskih znanosti).

Ova je knjiga stoga namijenjena širokom krugu korisnika, od studenata brodstrojarsstva i tehnologije pomorskog strojarstva na višim/visokim pomorskim učilištima i fakultetima, preko polaznika tečaja za stjecanje ovlaštenja prema zahtjevima Konvencije STCW 1978./1995., do časnika i upravitelja stroja na trgovačkim brodovima. Knjiga će isto tako biti dragocjen izvor referentnih znanja i informacija stručnjacima koji rukovode ili sudjeluju u upravljanju i organizaciji tekućeg i investicijskog održavanja te razvojnog planiranja u brodarskim društvima i pomorskoj upravi.

Knjiga je podijeljena u dva dijela s ukupno 18 poglavlja, a ključne riječi u tekstu ispisane su na hrvatskom i engleskom jeziku. Prvi dio knjige nosi naziv *Oblici pisane komunikacije u brodstrojarskoj praksi*, a naslov je drugoga *Komunikacijske situacije u brodstrojarskoj praksi*. Knjiga započinje zahvalom i uvodnim dijelom, a završava popisom kratica, jedinica, simbola te popisom izvora.

Prvi dio koji sačinjavaju tri poglavlja (dopisivanje, primjeri dopisivanja iz brodstrojarske prakse, pregled jezičnih struktura u brodstrojarskim komunikacijama) sadrži detaljni prikaz, obrazloženje i primjere jezičnih struktura koje se koriste u poslovnom dopisivanju, stručnoj literaturi, tehničkim priručnicima i brodstrojarskoj dokumentaciji. Dopisi, memorandumi, okružnice, telefaks, elektronska pošta, neposredna komunikacija između broda i kopna te

različiti primjeri iz brodstrojarske prakse, uz pregled pravila i propisa, naredbi, savjeta i preporuka, uputa, specifikacija i izvješća daju do znanja koliko je brodstrojarijama važan stručan engleski jezik u razumijevanju i komunikaciji.

O ovoj je cjelini obrađena komunikacija brod-kopno, a posebna je pozornost posvećena sastavnim dijelovima komunikacijskog teksta, vrstama poruka, njihovim jezičnim i izvanjezičnim obilježjima. Primjeri su vrlo pažljivo odabrani kako bi poslužili kao modeli raznih poruka, kako sa stajališta organizacije poruke tako i sa stajališta elemenata jezične strukture poruke. Obrađene su i vrlo korisnim vježbama koje su popraćene pisanim i govornim komunikacijama u raznim situacijama tipičnim za brodsko strojarstvo. U pregledu jezičnih struktura izdvojene su gramatičke strukture koje tipično obilježavaju brodstrojarski tekst, pisani i govoreni, a svrstane su prema vrstama teksta, od vrlo formalnih u pravilima i propisima, preko jezičnih sredstava u uputama za rad i održavanje te izvješćima pa do jezičnih struktura u pismenim i usmenim naredbama, i izrazima kojima se iskazuje obveza ili prinuda. Na kraju ovog poglavlja dan je pregled struktura u brodstrojarskim komunikacijama.

Drugi dio obuhvaća dvije odvojene, ali međusobno logički povezane cjeline. U prvoj su opisane brojne situacije u kojima je pomorski strojar aktivan sudionik u komuniciranju na engleskom jeziku, dužan točno i precizno ispisati neki dokument, pročitati ga s razumijevanjem, svoju misao oblikovati govorom ili postupiti onako kako je razumio poruku. UZ obvezni uvod, u većini se poglavlja nalazi opisan slijed raznih postupaka mjerenja, nadzora, provjera i analiza. Opisi su ponekad ilustrirani crtežom ili slikom. Druga cjelina nosi naziv *Prilozi* i u njoj su zorno prikazani stvarni primjeri iz svakodnevne komunikacijske prakse na brodu, a to su uglavnom obrasci, dopisi, izvješća, bilješke i ostala brodstrojarska dokumentacija. Svi su otisnuti dvojezično, na hrvatskom i engleskom jeziku.

Ova se cjelina sastoji od petnaest poglavlja u kojima autori obrađuju molbu za zaposlenje, intervju, preporuke, poslove službe stroja, održavanje stroja, krcanje pogonskoga goriva, kontrolu i analizu ulja za podmazivanje, ispitivanje i obradu rashladne i kotlovske vode, smetnje u radu i oštećenja dijelova motora, trebovanje doknadnih dijelova i potrošnog materijala, remont u doku, preglede za klasu postrojenja, sprječavanje onečišćenja mora s brodova, vrjednovanje pomoraca na brodu te smjenu upravitelja stroja.

Bez obzira na to kojim se putem pomorac odluči zasnovati radni odnos, obično je dužan podnijeti molbu za zaposlenje te otići na intervju. Pisanju molbe i životopisa valja pristupiti s dužnom ozbiljnošću jer svi znamo kako je važno ostaviti dobar prvi dojam.

Opis poslova temeljni je dokument svakog člana posade pa autori u drugom poglavlju daju mogućnost pomorskom strojaru da ovlada učestalom terminologijom i strukturama koje se javljaju u tom dokumentu.

Poglavlje *Sigurnost na brodu* govori o tome kako se pripremati za slučaj kada se brod nađe u pogibelji ili teškoj situaciji odnosno kako povećati izgleda za osobnu sigurnost pravodobnim i temeljitim poznavanjem općih uputa i osobnih dužnosti te postupka u slučaju napuštanja broda, izbijanja požara ili prodora vode u brod.

Jako korisna i praktična poglavlja *Rad i praćenje rada stroja* te *Održavanje stroja* uz pažljivo odabrane primjere postupaka mjerenja i provjere, izvješća o stanju radnih dijelova strojeva, neispravnosti u radu strojeva, pravilno i čitljivo

ispunjavanje dnevnika stroja upotpunjuju sliku većinu radnih poslova u strojarnici i obuhvaćaju sve one postupke i radnje kojima je zajednički cilj pouzdan i ekonomičan rad motora.

Poglavlja *Krcanje pogonskog goriva, Kontrola i analiza ulja za podmazivanje te Ispitivanje i obrada rashladne i kotlovske vode* rješavaju problematiku brodskih strojnih sustava kao važne čimbenike rada i trajnosti brodskog postrojenja. U tim poglavljima i pripadajućim primjerima želi se prikazati cjelokupan tok radnji počevši od zahtjeva za narudžbu goriva, zatim mjerenja i analize u toku i nakon krcanja goriva, trebovanja ulja za podmazivanje, njegova zaprimanja na brodu, izvješća o potrošnji ulja i postupka slanja uzorka u laboratorij te nabave, kakvoće i obrade rashladne i kotlovske vode.

Smetnje u radu i oštećenja dijelova motora teško je predvidjeti, a tek nešto od toga može se spriječiti pravodobnim intervencijama. Postupci koji se poduzimaju kako se ne bi ugrozila sigurnost ljudi, imovine i ekonomika poslovanja, redovite obveze i praćenja i bilježenje podataka, slanja redovitih izvješća te pregled najučestalijih oštećenja dijelova koji su izloženi teškim radnim uvjetima (stapala, stapni prstenovi i utori, košuljice, ležajevi i rukavci/osnaci te zupčanici) autori su obradili u 9. poglavlju.

Jako korisna poglavlja *Trebovanje doknadnih dijelova i potrošnog materijala, Remont u doku te Pregledi za klasu broda sa stajališta uštede vremena i financijskih sredstava* podrobno su opisana u knjizi te vode kroz navedene postupke procesa brodskog vijeka. Primjeri iz prakse te korisna izvješća prikazuju modele raznih poruka kako sa stajališta organizacije poruke, tako i sa stajališta elemenata jezične strukturne poruke.

Zaštita morskog okoliša interdisciplinarna je i veoma sveobuhvatna tema koja uvelike prelazi okvire ove knjige. U njoj se u posebnom poglavlju govori samo s aspekta tehničkih komunikacija u brodstrojarsstvu ili, preciznije, o načinu na koji služba stroja može dobrom informiranošću, pridržavanjem međunarodnih i nacionalnih propisa, postupaka i naputaka kompanije te točnim i ažurnim vođenjem odgovarajuće dokumentacije, pridonijeti sprječavanju onečišćenja morskog okoliša. Strogi propisi, istančane metode pronalaženja prekršitelja te drakonske kazne za prekršitelje i brodare snažan su motiv svakom brodstrojaru da se pravodobno obavijesti i izbjegne neugodnosti i teške posljedice zbog vlastita neznanja ili nemara.

U poglavlju *Vrjednovanje pomoraca na brodu* prikazani su različiti komunikacijski modeli za vrjednovanje pomoraca, a izrazi iz obrazaca koji slijede, mogu se rabiti u pisanju preporuka, ali i službenih dopisa kojima se brodersku tvrtku izvješćuje o razlozima otpuštanja s posla neposlušnog ili nesposobnog pomorca.

Brodar sa svoje strane pridaje najveću važnost smjeni upravitelja stroja, držeći primopredaju dužnosti brodskog pogona važnim segmentom sveukupne organizacije brodskog poslovanja. Napomene i primjeri pri primopredaji dužnosti upravitelja stroja, u ovoj knjizi prikazuju jedan od mnogih važnih segmenata sveukupne organizacije brodskog poslovanja.

Knjiga obuhvaća vrlo praktične i visokouporabljive tekstove i vježbe iz svakodnevnih poslova službe stroja na brodu, sigurnosti na brodu, rada glavnih i pomoćnih strojeva, održavanja strojeva, naručivanja pričuvnih dijelova i zaliha,

popravaka, iznimno korisnih i specifičnih teme kao što su pogonsko gorivo, ulje za podmazivanje, klasifikacija brodova, te brojna izvješća i dvosmjernu (pismenu) komunikaciju brod-brodar i brodar-pomorske vlasti/klasifikacijska društva. Knjiga je korisna i sa stajališta učenja i usvajanja jezičnih osobitosti u pomorskom strojarstvu. Autori su svobuhvatno i vrlo temeljito identificirali, odabrali, analizirali i za korisnika vrlo primjereno prikazali jezične strukture komunikacije u pomorskom strojarstvu. Izbor teme, njihova sveobuhvatnost, odabir struktura i jezičnih obilježja upućuje na činjenicu da se radi o radu utemeljenom na suvremenoj metodologiji izrade udžbenika za jezik struka i o vrlo korisnom priručniku za vrlo širok krug korisnika.

Josip Orović